

Talon vuokraaminen tarjoaa loistavat mahdollisuudet ikimuistoiseen lomaan. Samalla pääsee tutustumaan paikalliseen arkeen.

Unelmana Umbria: TALO ITALIASSA

27.6.2019 0.00

Ajatus talon vuokraamisesta Italiasta oli kytenyt mielessä jo vuosien ajan. Unelman toteuttaminen tuntui sopivalta, kun matkaan saatiin kerralla mukaan kolmen sukupolven edustajia vauvasta vaariin.

Ahkerä internet-sivujen selaaminen palkitaan ja sopiva vuokrauskohde Umbriasta, kauniin Trasimeno-järven liepeiltä löytyy. Keski-Italiassa sijaitseva Umbria tunnetaan maan "vihreänä sydämenä". Maisemat ovat miellyttäviä ja historiallisia kaupunkeja kohoaa melkein joka kukkulalla. Meno on kuitenkin hiljaisempaa kuin länsinaapurissa, Toscanassa, joten luvassa on aitoa Italiaa parhaimmillaan.

Lento Roomaan, josta on noin kolmen tunnin ajomatka San Felicianon kylään. Näemme välkehtivän Trasimeno-järven kukkulan laelta iltapäivän auringon paistaessa tuulilasiin. Ohitamme oliivipuiden katveessa laiduntavia hevosia, ennen kuin pääsemme varsinaiselle rantatielle. Sen varteen jää muutamia taloja, hiljainen huoltoasema ja auto jalkapallokenttä. Saavumme tienhaaraan, josta käännytään kohti vuokrataloa. Risteyksessä on pieni alttari sekä hautausmaalle johtavat portaat. Hiekka pölyää edellä kulkevan traktorin jäljiltä, mutta maamies kääntyy pian sivuun. Sitten olemme perillä.

Italialaiset taitavat tyylikkään muotoilun. Fiat 500 on ajaton klassikko.

Avainten luovutuksesta, siivouksesta ja pihan hoidosta huolehtiva Marta odottaa jo pihalla. Hieman punertava kaksikerroksinen kivitalo näyttää juuri sellaiselta kuin Italian maaseudulla pitääkin. Puiset ikkunaluukut on avattu ja pelargoniat koristavat portaita. Keittiön pöydältä löytyy tervetuliaiseksi leivottu makea piiras. Tänne kelpaa asettua kahdeksi viikoksi.

Herään ensimmäisenä aamuna jo viideltä naapurin kukon kiekunaan. Tuntuu mukavalta olla maalla, mutta päätän silti jatkaa uniani. Kukko jatkaa konserttiaan vielä kolme tuntia myöhemmin, pikkulinnut visertävät, koirat haukkuvat ja takkuinen kissa kurkkii talon kulman takaa. Kierrämme pihan oliivipuiden ympäri ja katselemme maisemaa. San Savinon keskiaikainen linnoitus vartioi kukkulan alla kimaltelevaa Trasimenoa. Järven ympäristö tunnetaan kalastajien ja maanviljelijöiden seutuna. Lähimmät lehmälaitumet löytyvätkin vain muutaman sadan metrin päästä.

Talo täyttyy vähitellen, kun viimeisetkin matkalaiset pääsevät perille. Meitä on kahdeksan aikuista ja kaksi vauvaa, yhteensä kolme sukupolvea. On mummoja, serkkuja ja pikkuserkkuja, juuri niin kuin Italiassa pitääkin. Kotiudumme nopeasti, vaikka alakerta tuntuukin talven jäljiltä hieman kolkolta ja tunkkaiselta.

Kotikylällä

Talolta on lyhyt kävelymatka San Felicianon kylälle. Rantapuistossa on rauhallista, lempeä tuuli keinuttaa kalastajien veneitä ja auringonpaiste luo raukeaa tunnelmaa. Verkot ja rysät on aseteltu siististi huteralta näyttävän vajan seinustalle. Italiassa lapset huomataan aina. Tapaamme sattumalta paikallisen äidin, jonka rattaista löytyy oman tyttäremme ikäinen Matteo-poika. Saan koetella kielitaitoani, kun juttelemme lapsistamme italiaksi. Yhteistäkin löytyy, sillä molempien pienokaisten suusta pilkkottaa tasan kaksi hammasta. Keskustelu kääntyy Umbrian nähtävyyksiin. Nuori rouva on selvästi ylpeä kotiseudustaan. Matkailijan pitäisi hänen mukaansa nähdä ainakin Orvieto, Assisi ja Spoleto.

Nähtävää löytyy toki lähempääkin. Kylän edustalla kohoavalle Polvesen saarelle pääsee kätevästi lautalla. Saari on luonnonsuojelualuetta ja sopii hyvin retkeilyyn. Toinen luontokohde La Valle sijaitsee pari kilometriä San Felicianon eteläpuolella. Pitkä puulaituri johtaa kauas järven ylle ja pieneen sisäänpääsymukseen sisältyvillä lainakiikareilla voi bongaila lintuja. Huomaamme rantakaislikossa myös vikkelästi uivia saukkoja.

San Felicianon rantakatu herää eloon viikonloppuiltaisain. Koko kylä tuntuu olevan liikkeellä vielä myöhään, eikä lapsiakaan hätistellä nukkumaan. Laadukkaassa Da Settimio -ravintolassa saa maistella tuoretta järvikalaa. Palaamme tiramisun maku suussa talolle. Kylätiellä on pilkkopimeää, mutta kimaltavat tulikärpäset johdattavat meidät perille.

Kuin aito italialainen perhe

Vuokratalo tarjoaa oivat puitteet rauhalliseen lomailuun oman päivärytmin mukaan. Samalla pääsee suoraan keskelle paikallista elämää, mutta toisaalta vaaditaan tiettyjä arkirutiineja. Aamiainen ei ilmesty valmiiseen pöytään, roskat joutuu kantamaan itse ulos ja lähiseudun ruokakaupat tulevat tutuiksi. Paikallisiin marketteihin ja toreihin tutustuminen on mukavaa, sillä tietynlainen arkisuus luo hauskoja mielikuvia asumisesta vieraassa maassa. Italialainen ruoka perustuu ensiluokkaisiin raaka-aineisiin ja paikallisuuteen, joten tuoreita vihanneksia riittää. San Felicianon kyläkaupan tiskiltä löytyy myös hyviä juustoja. Kaupan tati innostuu suosittelaamaan lähiseudun viinejä, eikä Lungorottin tilalla tuotettu Rubesco hullumpaa olekaan.

Kokkaaminen aidossa italialaisessa keittiössä on hauskaa. Pasta kiehuu kaasuhellalla ja rekvisiittaan kuuluu kaikkea mahdollista klassisesta Moka-espressokeittimestä lähtien. Ruokailu isolla porukalla ajan patinoiman puupöydän ympärillä on elämys, tuntuu kuin olisimme aito italialainen suurperhe. Talon omistajat tuijottavat toimiamme takan päälle nostetusta valokuvasta. Isäntäväen yllätysvierailuun ei tarvitse varautua, sillä he asuvat kaukana Buenos Airesissa. 50-luvulla Argentiinaan lähteneen perheen jälkeläiset ostivat talon muutama vuosi sitten, mutta vierailevat suvun vanhalla kotiseudulla vain harvoin.

Päiväretkiä ympäristöön

Omasta pihasta on helppo nauttia, löytyyhän sieltä niin uima-allas kuin tenniskenttäkin. Veri vetää silti retkille lähes päivittäin, sillä Umbriassa riittää lukemattomia historiallisia kaupunkeja. Trasimenon rannoilta pääsee helposti myös Toscanan puolelle esimerkiksi Cortonaan, Arezsoon, Sienaan tai Montepulcianoon. Lähes kaikki kaupungit ovat näkemisen arvoisia, mutta jo parissa viikossa ehtii hieman turtua joka kukkulalla toistuvaan kauneuteen. Kannattaa siis valita parhaat palat.

Vuokratalon pihalla voi nauttia lomasta omaan tahtiin.

Castiglione del Lago keskusaikio hiljenee iltapäivisin. Useimmat kaupat suljetaan lounasajaksi.

Trasimenon ympäri kiertää noin 55 kilometriä pitkä tie, jota reunustavat enimmäkseen tasaiset pellot. Rantakaupungeista suurin, Castiglione del Lago, osoittautuu yllättävän mielenkiintoiseksi. Linnoitetussa keskustassa on hiljaista, mutta torin laidan putiikeista saa pecorino-juustoa ja salamia maistiaisiksi. Järvimaisemissakaan ei ole valittamista. Pohjoisrannalla sijaitseva Passignano sul Trasimeno on vaatimattomampi. Leveällä rantakadulla on silti mukava kävellä ja linnoituksen juurelta löytyy kuvauksellisia pikkukujia.

Yksi lähiseudun kätkeyistä helmistä on pieni Panicalen kylä, josta vinkin antoi vuokraemäntämme Marta. Tie kukkulakaupunkiin mutkittelee viini- ja oliiviviljelysten halki. Perillä hiljaiset ja kapeat mukulakivikujat huokuvat tarinoita menneisyydestä. Vanhimpien rakennusten historia ulottuu 1300-luvulle. Paikalla on vain muutamia matkailijoita, joten ravintola Lillo Tatinin pienelle terassille mahtuu hyvin. Salaatista, spagetista ja semifreddosta koostuva lounas sopii kesäpäivään täydellisesti. Syötyämme palaamme kylän muurien ulkopuolelle pysäköityyn Fiatiin. Iäkkäät kyläläiset istuvat kotioviensa viereen kannetuilla tuoleilla ja jäävät tuijottamaan näkymää alas laaksoon sekä muutamien kilometrin päässä hämmöttävälle järvelle. Maisema säilyy samanlaisena vuodesta toiseen, mutta on helppo uskoa, ettei siihen hevillä kyllästy.

Herkkusuiden Perugia

Umbrian pääkaupunki Perugia on sekin rakennettu korkealle kukkulalle. Rautatieasemalta pääsee kätevästi ylös vanhaan keskustaan modernilla minimetrolla. Kaupungin sydän on kävelykatu Corso Vannucci, jonka varrella riittää hyviä terassivaihtoehtoja. Istahdamme pizzalle ja katselemme ohikulkijoita. Yliopistokaupungissa on nuorekas ilmapiiri, vaikka ympäröivät rakennukset ovatkin seisseet paikoillaan jo satoja vuosia. Kadun päässä pilkottavat San Lorenzon katedraali sekä kaupungin keskusaukio suihkulähteineen. Keskustan kujat muodostavat mielikuvituksellisen labyrintin, jonka muurit, portaat ja portit kutsuvat tutkimusmatkalle. Kierroksen jälkeen maistuukin jo vastustamaton italialainen jäätelö. Perugian ykkösherkku on kuitenkin suklaa. Hopeapaperiin kääriyty Baciot tunnetaan hyvin Italian ulkopuolellakin. Peruginan valmistamat "suukot" sisältävät tummaa suklaata sekä päihinää - lisäksi mukana on romanttinen runo. Perugian asemaa saapasmaan suklaapääkaupunkina korostavat lokakuiset Eurochocolate-festivaalit, jotka keräävät vuosittain lähes miljoona kävijää.

Pyhän Franciscuksen maisema

Assisin kaduilla on silmiinpistävän siistiä. Kukkaruukut koristavat huolellisesti hoidettuja vaaleita julkisivuja, eikä missään näy roskia. Pikkukaupoissa myydään munkinkaupuja ja muuta uskonnollista esineistöä. Subasio-vuoren kupeessa kohoava kaupunki tunnetaan Franciscus Assisilaisen synnyinpaikkana. Rikkaan kauppiaan poika jätti vauraan elämän ja kääntyi munkiksi 1200-luvun alkupuolella. Köyhiä auttanut pyhimys muistetaan erityisesti eläinten ystävänä ja fransiskaanisien munkkiveljeskunnan perustajana. Kävelemme tiikusateisen kaupungin halki Pyhän Franciscuksen basilikalle, jonka edessä parveilee matkailijoita. Sisällä odottavat Giotton satoja vuosia vanhat freskot ja muut taidearteet. Pyhiinvaelluskohde kärsi vakavia vaurioita syksyn 1997 maanjäristyksessä, joka tappoi neljä romahtaneiden holvikaarien alle jäänyttä henkilöä. Kaksikerroksisen kirkon alempi basilika on yläkertaa tunnelmallisempi. Matalien huoneiden sokkelosta löytyy krypta, jossa Franciscuksen maallisia jäännöksiä säilytetään. Kävelen haudan ympäri ja aistin ilmassa erityistä hartautta. Unesco ei ole turhaan valinnut Assisin fransiskaaniakohteita maailmanperintöluetteloonsa.

Kaupunki jyrkänteen laidalla

Ajelemme Umbrian eteläosassa sijaitsevaan Orvietoon mutkikasta vuoristotietä ja pysähdymme välillä ihailemaan maisemia. Ilma tuntuu raikkaammalta kuin helteisillä tasangoilla. Itse kaupunki tulee eteemme komeana, korkean ja jyrkkäseinäisen kallion päälle rakennettuna linnakkeena. Muureilta on suora pudotus alas rotkoon. Löydämme iloksemme parkkipaikan keskustan laidalta, vain lyhyen kävelymatkan päästä kuuluisasta tuomiokirkosta. Orvieton Duomo kuuluu Umbrian päänähtävyyksiin ja sisätiloissa voi ihailla muun muassa Luca Signorellin ja Fra Angelicon mestariteoksia. Pysähdymme katselemaan häkellyttävän upeaa julkisivua läheiselle terassille. Tarjoilija huomaa, ettei perheen pienimmälle tilattu mitään. Hän päättää korjata tilanteen tuomalla Venla-vauvalle mansikkajäätelön ja ojentaa pienen tötterön juhlallisesti kumartaen. Venlan elämän ensimmäinen jäätelö ei vielä oikein maistu, vaan tuntuu kielen päässä liian kylmältä. Muutkin tarjoilijat suhtautuvat lapsiin ylitsepursuavalla rakkaudella. Esimerkiksi valkoiselle pöytäliinalle huitaistu espresso kuitataan naurahuksella ja tilalle kiidätetään uusi ilman lisämaksua.

Sade yllättää välillä Umbriassakin. Sää on miellyttävän lämmin keväästä syksyyn.

Vuokrausvinkkejä

Talonvuokrausloma vastasi suuriin odotuksiin, tuntui aidosti toteutuneelta unelmalta ja innostaa varmasti uusiin vastaaviin matkoihin. Upeankin huvilan saattaa saada käyttöönsä huokeasti. Esimerkiksi tämän Umbriassa sijaitsevan talon viikkovuokra on touko-kesäkuussa vain noin 800 euroa. Makuupaikkoja riittää kymmenelle aikuiselle, joten jos sopiva matkaporukka löytyy, vastaa yhden hengen viikkohinta suunnilleen yhtä hotelliyötä. Vuokrausloma vaatii toki hieman etukäteisjärjestelyjä ja oma-aloitteisuutta. Sopivaa taloa voi etsiä internetistä niin suomenkielisiltä kuin kansainvälisiltäkin sivustoilta. Varaukset voi hoitaa joko suoraan netistä tai puhelimitse. Matkustaminen täytyy järjestää itse ja useimmissa kohteissa perillä liikkumiseen tarvitaan autoa. Kun tie lentokentältä uuteen kotipihaan on löytynyt, tavataan yleensä talosta huolehtiva henkilö. Asiat hoituvat siitä eteenpäin joko paikallisella kielellä tai englanniksi. Samalla voi kysyä hyviä ja asiantuntevia neuvoja onnistuneen loman takaamiseksi.

FAKTAT UMBRIA

Sijainti: Keski-Italiassa, ainoa Italian 20 hallinnollisesta alueesta, jolla ei ole valtakunnallista rajaa tai merenrantaa.

Naapurit: Toscana lännessä, Marche idässä ja Lazio etelässä.

Asukasluku: n. 900 000

Pinta-ala: 8 456 km²

Suurimmat kaupungit: Perugia (pääkaupunki, noin 165 000 asukasta), Terni, Foligno

Paras aika matkustaa: Kevät tai syksy, sää on yleensä miellyttävän lämmin toukokuusta lokakuuhun. Viikkain matkailukausi ajoittuu heinä-elokuuhun, jolloin on myös kuuminta.

Kulkuyhteyksiä: Liikkuminen on helpointa autoillen. Tärkeimpiin kaupunkeihin on juna- ja bussiyhteyksiä. Kukkulakaupunkien rautatieasemat sijaitsevat yleensä tasangoilla, melko kaukana historiallisista keskustoista.

Etäisyyksiä: Rooma-Orvieto 130 km, Rooma-Perugia 180 km, Perugia-Assisi 25 km, Perugia-Castiglione del Lago 50 km

Miten pääsee: Finnair ja Norwegian lentävät päivittäin Roomaan, josta on noin kolmen tunnin ajomatka Trasimeno-järvelle. Vaihtoehtoisesti voi matkustaa esimerkiksi Pisan tai Riminin kautta, mutta suoria lentoja on harvemmin.

PLUSSAT

- o Kauniit maisemat
- o Historialliset kukkulakaupungit
- o Maaseudun rauhallinen tunnelma
- o Erinomainen ruoka
- o Monipuolinen ympärivuotinen tapahtumatarjonta

MIINUKSET

- o Lyhyet lakot pysäyttävät toisinaan junaliikenteen
- o Ravintolat ovat kiinni noin kello 14.30-19.30
- o Monet kaupat pitävät siestaa iltpäivisin

TEKSTI ja KUVAT: MIKA VÄISTÖ

Umbrian pääkaupunki Perugia kohoaa korkeuksiin. Kätevä Minimetro tuo rautatieasemalta Pincettoon, joka sijaitsee historiallisen keskustan laidalla.

Umbriassa ja Toscanassa tuotetaan laadukkaita oliiviöljyjä, joilla on tärkeä osa paikallisessa keittiössä.

Taiteilija työssään.

Uskonnollisuus näkyy Assisissa kaikkialla. Fransiskaanimunkkien asuun kuuluu ruskea kaapu ja köysivö.

Tiramisu on jälkiruokien klassikko. Annoksen ulkonäkö vaihtelee huomattavasti ravintolasta riippuen.

Kalastus on aina ollut tärkeä osa San Felicianon kylän elämää. Perinteiset veneet ovat kapeita.